

Život a smrt (Fp 1,19–30)

Texty na tento týden

Fp 1,19–30; 1K 4,14–16; 2K 10,3–6; J 17,17–19; Mi 6,8; Sk 14,22

Úvodní text

„Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk.“ (Fp 1,21)

Často se říká, že smrt je součástí života. To je lež. Smrt je opakem života, je jeho nepřítelem. Smrt nebyla součástí života o nic víc, než vrak součástí auta. Pavel důrazně říká, že Kristus zemřel, „aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví“ (Žd 2,14.15).

Pavel byl připraven zemřít pro Krista, zároveň však měl jistotu ohledně svého budoucího osudu. Nejdůležitější pro něj bylo, aby do té doby svým životem nebo svou smrtí uctíval Krista a kázal evangelium co největšímu počtu lidí. Možná i to je důvod, proč máme tolik dopisů nesoucích jeho jméno. Prostřednictvím svých spisů mohl oslovit mnoho lidí na mnoha místech, včetně těch částí světa, které sám nikdy nenavštívil.

Život je krátký. Je proto důležité, abychom během let, které nám Bůh dává, co nejlépe využili svůj vliv ve prospěch Božího království. Nemalá část tohoto vlivu souvisí s naším podporováním „jednoty víry“ (Ef 4,13). Jak uvidíme, toto téma bylo jedním z důležitých důvodů, proč Pavel napsal Filipským.

Osnova lekce

Od tohoto týdne se budeme několik lekcí věnovat Listu Filipským. Tentokrát se podíváme na Pavlův postoj k životu a smrti, jak je vyjádřen v první kapitole tohoto listu. Zaměříme se na to, co pro něj znamenalo, že „žít je Kristus a zemřít je zisk“, a jak tato perspektiva formovala jeho touhu oslavit Krista bez ohledu na okolnosti.

- Fp 1,19.20: Život i smrt k větší Kristově slávě (neděle)
- Fp 1,21.22: Život a smrt v kontextu velkého sporu (pondělí)
- Fp 1,23–26: Pavlovo dilema – život služby, nebo pokojná smrt? (úterý)
- Fp 1,27: Život hodný evangelia (středa)
- Fp 1,27–30: Život v jednotě a s odvahou (čtvrtek)

KRISTUS BUDE OSLAVEN

¹⁹*Neboť vím, že se mi vše obrátí k dobrému vaší modlitbou a přispěním Ducha Ježíše Krista.*

²⁰*Toužebně očekávám a doufám, že v ničem nebudu zahanben, ale veřejně a směle jako vždycky i nyní na mně bude oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí. (Fp 1,19.20)*

Osobní studium

Co apoštol Pavel očekával od soudního procesu, kterému se měl podrobit (Fp 1,19.20)? Co považoval za důležitější než své osvo-
bození?

Přestože Pavel nebyl zločincem, neocitl se ve vězení poprvé. Ani pronásledování mu nebylo cizí. Korintským podrobně popsal utrpení, které do té doby zažil: „Jsou služebníky Kristovými? Odpovím obzvlášť nerozumně: já tím víc! Namáhal jsem se usilovněji, ve vězení jsem byl vícekrát, ran jsem užil do sytosti, smrti jsem často hleděl do tváře. Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen ke čtyřiceti ranám bez jedné, třikrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři. Častokrát jsem byl na cestách – v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratřími, v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žízní, v častých postech, v zimě a bez oděvu“ (2K 11,23–27).

Abychom si však nemysleli, že tato utrpení byla pro něj nejdůležitější, Pavel hned

dodává: „A nadto ještě na mne denně doléhá starost o všechny církve“ (2K 11,28).

Jaký vztah má Pavel ke sborům, které založil, a k lidem, které získal pro Krista?

1K 4,14–16

1Te 2,10.11

Ga 4,19

Fm 1,10

Tak jako Ježíš, který udělal vše pro naši záchranu, i Pavel měl ke spoluvěřícím podobný postoj: „Já velmi rád vynaložím všecko, ano vydám i sám sebe pro vaše duše“ (2K 12,15). Paradoxně však platí, že čím více se jednání člověka podobá Ježíšovu, tím méně ho někteří mají rádi a oceňují. „A všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, zakusí pronásledování“ (2Tm 3,12). Věrní křesťané jsou přesto jedním z nejkrásnějších nástrojů oslavy Boha a zjevo-
vání pravdy evangelia (viz Fp 1,7). „Pavlova trpělivost a radostná mysl, které projevoval během svého dlouhého a nespravedli-
vého zajetí, a jeho odvaha a víra byly samy o sobě jedním nepřetržitým kázáním.“ (AA 464; PNL 267.268)

Aplikace

Uvažuj o svém životě. Jak se chováš k lidem, kteří se k tobě nechovají hezky? Jaké svědectví tím vydáváš o Ježíši?

„SMRT JE PRO MNE ZISK“

³Jsmo ovšem jenom lidé, ale svůj zápas nevedeme po lidsku. ⁴Zbraně našeho boje nejsou světské, nýbrž mají od Boha sílu bořit hradby. Jimi boříme lidské výmysly ⁵a všechno, co se v pyše pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do poddanství každou mysl, aby byla poslušna Krista, ⁶a jsme připraveni potrestat každou neposlušnost, dokud vaše poslušnost nebude úplná. (2K 10,3–6)

²¹Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. ²²Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil... (Fp 1,21.22)

Osobní studium

Pokud by si to náhodou někdo neuvědomil, všichni – a jako věřící o to víc – jsme součástí velkého sporu, který zuří všude kolem nás a vlastně i v nás. Všichni tak či jinak zažíváme realitu tohoto vesmírného zápasu. A bude to tak, dokud nezemřeme, ať už se to stane kdykoli nebo jakkoli.

Co je podle úvodního textu (2K 10,3–6) podstatou duchovního boje, který vedeme? Jaké „zbraně“ můžeme používat v tomto boji?

Nejúčinnějšími duchovními „zbraněmi“ jsou myšlenky – dobré i špatné. Satan používá kritiku, zradu, neklid, strach, tlak okolí a další nástroje, které by křesťané nikdy neměli uplatňovat. Naopak máme používat lásku, milosrdenství, pokoj, mírnost, shovívavost, laskavost a sebeovládání. Naši nej-mocnější zbraní – pokud ji používáme moudře – je Boží slovo, „meč Ducha“ (Ef 6,17). Pouze

Bůh může přinést pravdu do srdce člověka; my jsme jen nástrojem jeho záměrů.

Jak rozumíš Pavlovu vyznání v úvodních verších (Fp 1,21.22) v kontextu velkého sporu?

Protože se jedná o duchovní boj, je to válka myšlenek a hodnot. Kristus za nás zvítězil na kříži, a pokud s ním zůstaneme spojeni, nemůže nás porazit ani smrt. Pavel se podvolil všemu, jakkoli nespravedlivému, co ho zde na zemi mohlo postihnout, protože svůj život i budoucnost svěřil vyššímu soudu.

Jako křesťané bychom neměli bojovat ani tak za svá práva, jako spíše za to, co je správné. Neplatí, že „moc určuje, co je správné“, ale že „to, co je správné, dává skutečnou sílu“. Je správné podřídit se Boží vůli – to je jediný způsob, jak zvítězit ve sporu, jehož jsme součástí. Ježíš je dokonalým příkladem podřízení se Otcově vůli, jak to Pavel zdůraznil ve 2. kapitole Filipským.

Aplikace

Jakým způsobem právě teď prožíváš realitu velkého sporu? Jak můžeš čerpat útěchu a sílu z vědomí, že Kristus již za nás zvítězil?

PEVNÉ PŘESVĚDČENÍ

²³Táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ²⁴ale zůstat v tomto těle je zase potřebnější pro vás. ²⁵Proto pevně spoléhám, že zůstanu a budu se všemi vámi k vašemu prospěchu a k radosti vaší víry, ²⁶abyste se mohli mnou ještě více chlubit v Kristu Ježíši, když k vám opět přijdu. (Fp 1,23–26)

Osobní studium

Jak rozumíš Pavlovým slovům o tom, že „je jistě mnohem lepší“, kdyby zemřel a byl s Kristem (Fp 1,23–26)?

Uvedené verše byly v dějinách často nepochopeny. Pavel v nich staví proti sobě život a smrt. Křesťan žije pro Krista a může pro víru v něj i zemřít. V tomto smyslu je to „zisk“, protože naše svědectví je o to silnější a přesvědčivější (Fp 1,21). Není pochyb o víře člověka, když je ochoten pro svou víru i zemřít.

Musíme si však zároveň uvědomit, že mrtví jsou skutečně mrtví a „nevědí zho-la nic“ (Kaz 9,5). Odpočívají v hrobě až do vzkříšení (J 5,28.29). Proto Ježíš o Lazarovi řekl: „Náš přítel Lazar usnul. Ale jdu ho probudit“ (J 11,11).

Kdyby lidé po smrti šli okamžitě do nebe, představte si, jaké by to bylo pro Lazara. Po čtyřech dnech, kdy by se Lazar rado-val v ráji, by přišel anděl se „špatnou“ zprá-

vou: „Je mi líto, Lazare, ale Ježíš tě volá zpět na zem. Nemůžeš tu zůstat.“

Když sledujeme takový nesprávný výklad až do jeho logického závěru, vidíme, jak je absurdní. Smrt je jako bezesný spánek; Kristus při svém příchodu probudí své věrné a spolu s živými budou „uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu“ (1Te 4,16.17).

Pavlov „odchod“ z tohoto života, aby byl s Kristem, znamená být s ním v utrpení a smrti (2Tm 4,6), aby „dosáhl zmrtvých-vstání“ (Fp 3,11). Uvědomoval si také, že jakmile v okamžiku smrti zavře oči, hned nato uvidí Ježíše, který ho spolu se všemi věrnými vezme na místo, které připravil pro všechny, kdo ho milují (J 14,3; 1K 2,9).

Přestože byl ochoten zemřít pro Krista, věděl, že kvůli Filipským by bylo lepší „zůstat v tomto těle“ (Fp 1,24). Je zajímavé, že pro křesťana není vždy snadné odpovědět na otázku, zda je lepší žít pro Krista, nebo pro něj zemřít. I Pavel přiznává: „táhne mne to na obě strany“ (Fp 1,23).

Aplikace

I když nikdo z nás nechce zemřít, zároveň platí, že ve chvíli smrti bude pro věřícího další vědomou myšlenkou Kristův návrat. Jak ti tato perspektiva pomáhá porozumět Pavlovu uvažování v úvodním textu?

STUJTE PEVNĚ V JEDNOTĚ

Jenom veďte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, až přijdu, nebo nepřijdu-li, abych slyšel, že zakotveni v jednom Duchu vedete jednou myslí zápas ve víře v evangelium... (Fp 1,27)

¹⁷Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda. ¹⁸Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. ¹⁹Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli vpravdě posvěceni. (J 17,17–19)

Osobní studium

Ježíšova poslední modlitba za učedníky se nesla ve znamení jednoho klíčového tématu: jednoty. Ježíš hleděl za události kříže, kdy se znovu setká se svým Otcem a pak s námi: „Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval již před založením světa“ (J 17,24). Ježíš se modlil, aby Otec zachoval své věrné, aby byli „jedno jako my“ (J 17,11). Zdůraznil také strašné důsledky nejednoty. Vždyť právě nejednota je pro mnohé důvodem, proč nechtějí uvěřit, nebo dokonce přestanou věřit. V této krátké modlitbě Ježíš dvakrát zdůrazňuje naši jednotu s ním a Otcem, „aby tak svět uvěřil“ a „svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne“ (J 17,21.23).

Porovnej texty Fp 1,27 a J 17,17–19. Co je podle Ježíše i Pavla nezbytné pro jednotu v církvi?

Řecké slovo *politeuesthe* ve slovním spojení „veďte život hodný...“ (Fp 1,27) znamená doslova „žít jako občan“ – ne nějakého pozemského království, ale jako občan nebeského království. Kázání na hoře vykresluje krásný obraz toho, co to znamená být dětmi

nebeského Otce a občany jeho království: být chudí duchem, tiší, hladoví a žízniví po spravedlnosti, milosrdní, čistého srdce, působit pokoj, nastavovat druhou tvář, milovat své nepřátele, žehnat těm, kdo proklínají. Jak to shrnul prorok, cílem našeho života by mělo být, aby každý „zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem“ (Mí 6,8).

Pokud někdo žije takovým způsobem, je těžké se na něj zlobit nebo být z jeho chování znepokojen. Nebo je tomu jinak? Stává se, že nás rozzlobí jednání lidí, kteří se zdají být až příliš dobří. Můžeme být dokonce v pokušení ponížit je nebo najít jejich slabinu, abychom dokázali, že nejsou tak dobří, jak se zdají. A to všechno jen proto, abychom se my cítili lépe. Proč se místo toho raději nesoustředíme na to, jak můžeme být my sami laskavější, štědrější, milosrdnější a pokornější? Ellen G. Whiteová upozorňovala na lidi, kteří „milují svět a to, co nabízí, více než Boha nebo pravdu“. (5T 277)

Nejednota v církvi často pramení právě z pýchy. „Když lidé pěstovali pýchu a světskou ctižádost, Kristův duch ustoupil. Rivalita, rozbroje a sváry ovládly církev, aby ji rozvrátily a oslabily“ (5T 240.241)

Aplikace

Je důležité, aby se každý z nás naučil pokoře a mírnosti, které nám ukázal Ježíš! V čem by byla naše církev jiná, kdybychom se všichni nechali vést jeho vzorem?

SJEDNOCENÍ A NEBOJÁCNÍ

²⁷Jenom veďte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, až přijdu, nebo nepřijdu-li, abych slyšel, že zakotvení v jednom Duchu vedete jednou myslí zápas ve víře v evangelium ²⁸a v ničem se nestrachujete protivníků. Jim je to předzvěst zahynutí, vám však spasení, a to od Boha. ²⁹Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět; ³⁰vedete týž zápas, jaký jste u mne viděli a o jakém nyní slyšíte. (Fp 1,27–30)

Osobní studium

Apoštol Pavel věřícím ve Filipech píše, aby vedli „jednou myslí zápas ve víře v evangelium“ (Fp 1,27). Jak rozumíš těmto slovům? Jak tato charakteristika souvisí s nebojácností?

Satanovou strategií je rozdělovat a podrobovat si. Nejednota je smrtelná. Ježíš řekl: „Je-li dům vnitřně rozdělen, nebude moci obstát“ (Mk 3,25). Satan má radost, když na tento jednoduchý princip zapomínáme. Pokud však zůstáváme jednotní, máme předpoklady naplňovat naši prorockou roli (Zj 12,17) a zvěstovat věčné evangelium „obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku a národu“ (Zj 14,6). Jednota je klíčová pro splnění našeho poslání šířit toto Bohem dané poselství. Ježíšova modlitba v J 17 zdůrazňuje „pravdu“ Božího slova jako jeden z nejdůležitějších klíčů k jednotě (J 17,17,19). Naše poselství proto nelze oddělit ani od našeho poslání, ani od naší jednoty. Poselství, poslání a jednota jsou tak úzce propojeny, že jedno bez

druhého vede k rozpadu a selhání. Pokud jeden z těchto tří klíčových faktorů chybí, nemůžeme uspět. Jsou-li však všechny tři přítomny v našich životech, není se čeho bát. Nemusíme se bát žádného protivenství (Fp 1,28). Satan je poražený nepřítel. I kdybychom měli pro svou víru zemřít, nic nám nemůže ublížit. „Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro?“ (1Pt 3,13). Satan nemá moc zastavit šíření Boží pravdy.

Stručně shrň společné téma těchto veršů: Mt 10,38; Sk 14,22; Ř 8,17 a 2Tm 3,12.

Život na tomto padlém světě je těžký a složitý. A to dokonce i pro ty „nejlepší“ z nás. Jób byl spravedlivý muž. Bible o něm říká: „Byl to muž bezúhonný a přímý, bál se Boha a vystříhal se zlého“ (Jb 1,1). A přece jeho i celou jeho rodinu postihlo neštěstí. Každý z nás ví, ať už z osobní zkušenosti, nebo z toho, co se stalo jiným, že život je jako chůze po laně a nikdy nevíme, kdy spadneme. Utrpení je více či méně údělem nás všech. Nakonec je však lepší trpět pro Krista než pro cokoli jiného.

Aplikace

Jakou naději a jakou útěchu můžeme mít jako křesťané uprostřed našeho utrpení?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Z mučidel, z hranic, ze žalářů, z roklin země a jeskyní proniká k jeho sluchu vítězné volání mučedníků. Slyší vyznání vytrvalých, kteří navzdory opuštěnosti, trápení a týrání neohroženě a slavnostně svědčí o své víře a prohlašují: ‚Vím, komu jsem uvěřil.‘ Tím, že pro svou víru obětovali své životy, oznámili světu, že ten, v něhož vložili svou důvěru, má moc je zachránit.“ (AA 512; PNL 296)

„V křesťanství nikdy nebylo tolik různých pohledů na víru jako dnes. Pokud byly dary [apoštolů, proroků, evangelistů, pastýřů a učitelů (Ef 4,11–13)] tak důležité pro zachování jednoty rané církve, oč více potřebujeme tyto dary k obnovení jednoty my dnes! A že je Božím záměrem obnovit jednotu církve v posledních dnech, je z proroctví zcela zřejmé. Dostáváme ujištění: ‚Tvoji strážní pozvedají hlas, plesají společně, protože na vlastní oči vidí, že Hospodin se vrací na Sijón‘ (Iz 52,8) a že v době konce ‚prozívají se poučí‘ (Da 12,10). Když se to uskuteční, bude jednota víry mezi všemi, které Bůh považuje za moudré, protože ti, kteří skutečně správně rozumějí, musí nutně chápat stejně. [...] Z takových úvah je zřejmé, že dokonalý stav církve, o kterém se zde mluví, se uskuteční v budoucnosti. To je i důvod, proč zmíněné dary ještě nesplnily svůj účel.“ (COTTRELL, R. F. „Introduction“ v Ellen G. White, *Early Writings*, s. 140)

Otázky k rozhovoru

1. V souvislosti s výše uvedeným citátem od R. F. Cottrella: co je potřebné k tomu, aby Duch svatý přinesl jednotu do Boží církve již dnes? Proč je pro jednotu církve důležité uplatňování rad daných prostřednictvím daru proroctví?
2. Jak byste vysvětlili biblické učení o smrti přáteli, který věří, že Pavel a další křesťané, kteří zemřeli, jsou nyní „s Kristem“ v nebi?
3. Jak chápete hroznou realitu utrpení v tomto světě? Proč je motiv velkého sporu tak užitečný pro lepší pochopení toho, co se děje ve světě? Proč se musíme nakonec dívat na Ježíše na kříži jako na nejlepší možné vyjádření Otcovy lásky? Proč se potřebujeme naučit důvěřovat mu i v těch nejhorších časech?